

Ngày Tháng Buồn Hiu

Ngọc Ánh

Phụ Bản

NHẬT KÝ MỤC TÍM

Ngày... tháng...

Dứt khoát là phải thu xếp đi thôi. Nhà cất bắt hợp pháp. Không giải quyết được vấn đề mua bán phải dời ngay để trả lại sự nề nếp kang trang cho thành phố, khi phải sống chui rúc khổ sở trong những căn nhà ổ chuột, bà con càng nên căm thù chế độ Mỹ Ngụy đã bạc đãi đời sống đồng bào nghèo khổ. Mỹ Ngụy là thủ phạm gây nên tệ trạng hôm nay! Nhà nước cách mạng chủ trương vì hạnh phúc của nhân dân, vì đời sống nheo nhóc của đồng bào. Đi kinh tế mới không phải là đẩy ai, là muốn tổng khứ bà con rời khỏi thành phố, như một số bà con đã hiểu sai lệch về chính sách tốt đẹp này. Đi kinh tế mới là tạo cơ sở cho bà con đều có công ăn việc làm, giải quyết được tình trạng thất nghiệp hiện nay, cân bằng cung cầu kinh tế, phân bổ sức lao động trên các vùng đất tươi tốt còn bị bỏ hoang vì chiến tranh trước đây, tạo ra của cải và vật chất để xây dựng lại đất nước sau bao nhiêu năm bị tàn phá trong bàn tay của Mỹ Ngụy đế quốc. Đưa đồng bào đi kinh tế mới là một bổn phận tất yếu của nhà nước cách mạng, được xem là một chính sách hàng đầu trong việc chăm lo cho đời sống nhân dân tận tình, chu đáo.

Mỗi lần đưa đồng bào đi kinh tế mới, phường xóm chúng tôi đã lo từng cây kim sợi chỉ, từ manh quần tằm áo, từ nồi niêu mùng chiếu đến tiền bạc thuốc men. Và khi đưa lên đến nơi đến chốn, thì ở đó đồng bào đã có sẵn nhà ở, có sẵn gạo ăn, có sẵn một phần nào tiện nghi tương đối mà nhà nước đã chuẩn bị đầy đủ để tiếp đón đồng bào định cư trên vùng kinh tế mới mầu mỡ, trù phú...

Giọng bà chủ tịch dè quẹo tron tru, tôi chán ngán khi phải ngồi câm miệng nghe thiên hạ lếu láo “lo cho từng cây kim sợi chỉ” Trời ơi! Hành động đâu phản ánh được bản chất! Tôi biết chuyện này đã xảy ra đối với một gia đình chị lao công quét chợ và 4 đứa con nhỏ. Tối ngủ ngoài sạp cá, bị công an đuổi, không có chỗ ở phải đăng ký đi kinh tế mới. Mà “cây kim sợi chỉ” đó là do bà chủ tịch “tiếp thu” của một gia đình khác, lấy danh nghĩa “cách mạng” tặng lại. Tôi xấu hổ khi nhớ những lần tổ chức lễ tiễn đưa đồng bào đi kinh tế mới trong phường. Bà chủ tịch đã nhờ tôi gói thật kỹ, thật đẹp, những bộ quần áo cũ có cái đã rách, đã mục không biết lòi ở đâu ra, để lên micro hô hào quà tặng đồng bào nghĩa cử cao đẹp của Ủy Ban dành cho “những người đã ý thức được nghĩa vụ và quyền lợi của gia đình mình cũng như của đất nước” mà tình nguyện ra đi. Không có gì chua xót mỉa mai hơn khi về nhà, người ta mở những gói quà nham nhở đó ra, sự mỉa dân đã đến tột cùng!!

Ra về, trời mưa lất phất, nghe đồng bào bàn tán sau lưng:

- Hợp với hành! Chán quá! Giờ còn bán gạo, mai một cúp gạo, bán bột, bán khoai. Từ từ cúp hết lương thực, nhu yếu phẩm. Không ký giấy bán nhà. Dọn dẹp chợ búa. Không cho mua bán lật vặt để hàng hóa phải vô quốc doanh, vô hợp tác xã nhà nước. Họ làm tới cùng để mình sống hồng nổi nữa thì phải dỡ nhà đi. Tôi biết quá mà! Chính sách cách mạng là vậy đó chị ơi!

- “Thương dân, lo cho dân”! Tôi hồng cần họ thương theo cái kiểu bắt đi kinh tế mới đó. Nói nghe mà ham! Thiệt tình trên kinh tế mới “ngon lành” vậy đó hả? Tôi hỏi chị mình còn ở Sài Gòn này làm cái giống gì, đi phứt cho nó khỏe, khỏi mắc công nay kêu đi hợp, mai kêu đi hợp để nghe họ nói này nói kia nhưc đầu. Kẹt nổi kinh tế mới bà chủ tịch nói hồng giống như kinh tế mới của thằng em tôi. Lúc đầu, hai vợ chồng nó nghe nói cũng hăng, đăng ký đi, tôi cũng lên trên mới té ngựa! Cái “nhà” có chút xíu mà đột lên đột xuống, gạo thì lãnh được hai ba ký gì đó, rồi nín luôn, cứ ăn khoai lang, khoai mì riết thôi. Nói có giềng, mà có thấy cái giềng nào đâu nước không có một giọt mà rửa ráy, chứ đừng nói tưới rẫy, tưới nương. Thêm cái thứ sốt rét giết người nữa, mấy miệt kinh tế mới toàn là chỗ rùng bực không hà! Nó mới bỏ đứa con hồi tháng trước, tôi mới nói cho chị nghe đó, còn mấy đứa dẫn về Sài Gòn, đứa nào cũng ghẻ đầy mình, mà người thì ốm nhom, xanh le xanh lét thấy đứt ruột hết sức! Nói thiệt với chị thấy vậy rồi thì thà ở đây ăn đất tôi cũng ở nữa, chứ chẳng đời nào mà đi. Nghe nói mai kêu mấy đứa học sinh ra đuổi chợ, dọn dẹp không cho mua bán nữa. “Chợ phải đâu ra đó, không có giống gánh bừa bãi, người ra kẻ vô ồn ào mất trật tự, không kiểm soát được hàng hóa chợ đen chợ đỏ”. Nghe nói mà mắc cười, cái chợ mà không ồn ào thì làm sao gọi là cái chợ được! Tưởng gì họ sai con sai

cháu mình ra đuổi mình. Tôi hỏi chị không cho mua bán thì lấy gì sống? Không có bán gạo thì lấy gì ăn? Thì phải đi kinh tế mới theo ý của họ.

- Xí! Nói nghe dễ dữ! Bộ tưởng người ta khủng hết chắc? Còn lâu!
- Nhưng biết đâu được chị! Nhà nước cách mạng có nhiều chánh sách lắm. Chị không nghe nói là phải “dứt khoát” thu xếp mà đi hay sao? Sớm muộn gì cũng vậy, mình là cá nằm trên thớt chị ơi! Mình chết chứ họ đâu có chết!

Tiếng guốc dép kéo lê trên những con hẻm tối. Tôi lặng lẽ nép mình vào một hàng hiên, chờ mọi người đi khuất.

Nỗi buồn không gọi được tên, cá nhân tôi không giúp được gì cho mọi người. Chỉ có Đảng và Nhà Nước “lãnh đạo”! Đành vậy sao? Kinh tế mới như một viễn tưởng hãi hùng của người dân thành phố từ sau ngày giải phóng. Ở đâu cũng nghe nói về kinh tế mới, đi đâu cũng nghe bàn về kinh tế mới. Người ta nói với nhau về danh từ này ở khắp nơi trong miền Nam. Thậm chí đến những đứa trẻ nhỏ lớp 1, lớp 2 cũng có thể hiểu mang máng về kinh tế mới do cha mẹ chúng nó kể lại. Người ta xem như đó là một vùng đất đầy ải, nghèo đói và chết chóc. Tôi nhớ đến gương mặt hờn hĩnh của Thạch khi kể cho tôi nghe một câu chuyện khôi hài lúc người ta nhắc tới kinh tế mới:

Có ba người đi trên một con tàu: một người Nga, một người Mỹ, một người Việt Nam. Tàu ra đến giữa biển thì có một con khủng long dữ tợn nổi lên, người Nga quát:

- *Nếu mày không lặn xuống thì tao sẽ lấy hỏa tiễn Sam bắn mày.*

Con vật cười. Người Mỹ nói:

- *Nếu mày không lặn xuống thì tao đem B.52 dội mày.*

Con khủng long vẫn trơ trơ, nhưng khi người Việt Nam chỉ tay nhẹ nhàng nói “Tao sẽ dắt mày đi kinh tế mới”, lập tức con vật hoảng hồn lặn mất.

Tiếng cười Thạch kết thúc ở đó làm tôi se lòng, áy ngại. Người ta đã khẳng định một điều gì, qua câu chuyện đùa mỉa mai đó? Kinh tế mới đã được đánh giá ghê rợn hơn cả hỏa tiễn Sam lẫn B52, sống trong chế độ cộng sản còn bị đầy ải, nghèo khổ hơn cả thời kỳ bị đế quốc thống trị! Nên cười hay nên khóc trong cái vai trò của mình bây giờ?!

Ngày... tháng...

Ngày mai có chuyến đưa dân. Suốt một ngày lằng xằng chạy tới chạy lui, khiêng từng cái bàn gỗ mục, cái ghế gãy chân. Xách từng chiếc chiếu rách bươm, cái thùng móp méo ra xe tải để ngày mai lên đường. Chị đàn bà bông đùa con nhỏ xiu đang ngó mấy người hàng xóm khiêng phụ cái thùng nhựa đen xỉn, cáu bẩn, từ trong bếp ra.

- Hết chỗ rồi! Gã tài xế lắc đầu từ chối.

Chị đàn bà quay sang tôi van nài:

- Cô làm ơn nói với mấy ông cho lên dùm đi. Kệ! Có cái thùng, lên trên đựng nước mà xài. Nước giếng chắc mát lắm hả cô?

Tôi nhìn vào thùng xe chật ních, đồ đạc của tất cả 7 gia đình gom lại chỉ có một xe hàng. **Tôi chưa thấy người nhà giàu nào đi kinh tế mới.** Cũng may, đỡ phải tốn xăng nhà nước vận chuyển. Tôi nói với người tài xế:

- Anh chịu khó thu lại cho gọn, để nhét thêm dùm chị này cái thùng đi lên trên chị có mà đựng nước. Tội nghiệp, tài sản của một gia đình nghèo...

- Nước giếng mát lắm hả cô?

- Vâng. Tôi cũng hy vọng là nó rất mát, để cho lòng chị khỏi buồn.

Ngày... tháng...

Tôi thăm thía hơn cái tình nghĩa con người, khi mặc áo mưa xuống thăm những gian nhà chờ đợi tối om, nhìn đồng bào nằm ngồi nheo nhóc trong ánh sáng leo lét của những ngọn nến được thắp lên, rải rác, thỉnh thoảng một vài đầu thuốc lóe đỏ, tiếng đập muỗi chan chát vang lên giữa tiếng khóc la của trẻ con. Sự náo động rời rạc, buồn thảm. Những bóng người chập chờn, lố nhố trong mỗi lần tia chớp lóe lên như những bóng ma đang chờ đợi giờ đền tội dưới hỏa ngục. Tôi đến ngồi bên cạnh một gia đình đang dùng cơm dưới ngọn đèn dầu nhỏ. Họ ăn lặng lẽ như cái chép lưới của con thằn lằn trong khung cảnh tranh tối tranh sáng. Món ăn duy nhất là chai nước tương dẫn trên cái bọc nylon có vài lát dưa leo tèo.

- Gia đình bác đã lãnh gạo chưa bác?
- Mới xong đó cô.
- Đi mà gặp trời mưa như vậy, cực quá hả bác? Gia đình bác đông không?

Người đàn ông ngược mắt nhìn tôi như có vẻ dò xét nghi kỵ rồi lại cúi xuống và nốt chén cơm, trong khi người đàn bà thờ dài, kể lể:

- Mưa nắng gì thì cũng phải đi chứ biết sao cô? Hai vợ chồng tôi với tám đứa con, ổng chạy xe ba gác chở than ngoài Ngã Bảy. Còn tôi thì bán rau ở chợ An Đông. Hai thằng lớn thì vá xe đạp. Họ nói đó là mấy nghề tạm bợ, sống bấp bênh, nhà đông người mà có sức lao động thì phải đi kinh tế mới, chứ ở thành phố, ai bán gạo hoài cho mà ăn. Đã nghèo lại con đông nữa, khổ lắm cô ơi! Đêm nào thằng cha tổ trưởng cũng bắt đi họp, rồi hết người này tới người kia lại nhà kêu đi kinh tế mới, riết rồi ổng giận quá, bán luôn cái xe ba gác. Đi thì đi. Cái số nghèo, số khổ, thì ở đâu cũng vậy. Nhà nước thương thì mình nhờ, ghét thì mình chịu...
- Cái bà này! Gã đàn ông gắt lên buồng đưa ra ngoài hàng hiên vẫn thuốc hút, cái dáng khắc khổ trầm ngâm như tượng đá.

Ngoài trời, mưa lâm râm. Tôi xót xa nhìn qua gian nhà gió lùa trống trước trống sau, bao nhiêu người đang tạm trú ở đây để chờ đợi một chuyến đi, đêm sẽ dài hay ngắn, và có mấy ai sẽ ngủ được một giấc ngon lành? Hay tất cả đều trần trọc, bần khoăn, suy nghĩ về cuộc sống ngày mai trên một vùng đất xa lạ mà mình sắp đến? Gom hết mớ tài sản ẻo uột nhỏ nhoi, vợ chồng con cái bồng bế nhau rời bỏ thành phố. Có những nụ cười tin tưởng, hy vọng, có những ánh mắt ái ngại, lo âu.

Ngày mai sẽ có một đoàn xe ra đi với cờ xí rợp trời, sẽ có bà chủ tịch Quận, ông Bí Thư huyện ủy ra đứng trước ống kính thu hình ngồi khen tinh thần yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội, tích cực tham gia đi vào lao động sản xuất của nhân dân và thân ái gửi tặng đồng bào một ít hạt giống cùng vài cái cuốc, cái liềm tượng trưng. Rồi thôi. Đoàn xe sẽ lần lượt rời bỏ thành phố. Bà con hàng xóm từ giã nhau bùi ngùi.

- Con Ba, mày đi mạnh giỏi nhé!
- Bà Bảy ở lại mạnh giỏi. Mai mốt cháu trông được trái bầu, trái bí, mang về làm quà cho bà mừng.
- Chú Năm lên trên có bắt được con nai con thỏ nhậu nhớ tui nhe.
- Ôi, nhậu nhẹt gì mày ơi! Tao sợ hồng có gạo mà ăn kia. Bộ mày tưởng lên trên rảnh rang như thời trước ngồi uống la-de trong Sở Thú chắc?

Suốt đêm tôi đã không ngủ được. Cái mền quá ấm nên làm tôi cảm thấy ray rứt, khó chịu thể nào... Tôi nhớ gian nhà chờ đợi trống trải trong Viện Hóa Đạo, có hàng trăm người nằm ngồi chen chúc nhau. Trời mưa lạnh, và họ cũng không ngủ được, vì mãi nghĩ đến ngày mai và cuộc hành trình quái gở trong đời.

Ngày ...tháng

Tiếng nấc nghẹn tuyệt vọng làm tôi bồi hồi. Tôi có nên kể cho cô nghe một sự thật nữa của chế độ không? Khi buổi sáng nay, tôi đã gặp một người quen vừa từ kinh tế mới trở về thành phố, kể cho tôi nghe những chuyện não lòng. Gia đình sĩ quan, tưởng khi học tập về, đi kinh tế mới sẽ yên thân cùng gia đình lao động sản xuất. Chẳng ngờ đời sống bị kềm kẹp tù túng thêm hơn, nói chuyện với ai năm ba người cũng bị dòm ngó, đi đâu cũng phải xin phép, trình diện châu chực, hàng tháng phải vào rừng làm công tác lao động phá rừng, trồng lúa cho bộ đội ăn. Mỗi lần đi là làm cả mười hôm hay nửa tháng. Vậy mà mỗi lần có cháy rừng hay nổ đạn ở đâu, là mấy người sĩ quan thất thế ấy lại bị chửi bới vung vít, hăm dọa đủ điều. Nào là “bản chất nguy”, nào là “thành phần phá hoại phản động”. Muốn được yên thân thì đừng ngo ngoe, liệu hồn! **Tưởng đi kinh tế mới là khôi nghĩa vụ quân sự, vậy mà những thằng con trai trụ cột trong nhà vẫn bị gọi đi đợt đầu**, bỏ lại vợ đang mang thai, bà già đang đau nặng. **Nhà nước tận dụng sức lao động, không chừa một người, lấy ai đâu mà canh tác?! Nước vẫn không có. Bệnh tật vẫn ám ảnh. Sợ hãi, học tập và lao động mót mùa.** Mỗi lần họp hành, những tên cán bộ vẫn không ngớt ba hoa nào là tăng năng suất lao động để vượt qua chỉ tiêu, hoàn thành kế hoạch, nào là thi đua lập thành tích để chào mừng đại hội này, đại hội kia... Thử hỏi cô đàn bà con nít mà làm được cái gì? Càng nói càng chán, có sống ở đó mới biết, gặp bao nhiêu chuyện bực mình. Đi kinh tế mới là chui đầu vào rọ, mặc thiên hạ làm tình làm tội mình...

Tôi đã ngồi ngơ ngẩn cả buổi trời để nghe cho xong câu chuyện, có thật tôi cũng đang tiếp tay cho họ để đày ải đồng bào tôi không? Năn hết muốn làm gì nữa! Tôi mong mình được sống ở đó, chứng kiến mọi sự thật. Để chi vậy? tôi bất lực nhìn chế độ đã dẫn dân đến bước đường cùng!

Ngày... tháng...

Đi xem triển lãm về kinh tế mới trên quận. Những hạt lúa trĩu nặng, những khoai sắn to tướng, những trái bầu, trái bí ngon lành, những tranh ảnh sôi động, phô bày một mùa thu hoạch đạt kết quả 100% trên vùng kinh tế mới. Tôi ngao ngán nhìn công lao được tưới bằng mồ hôi và nước mắt của đồng bào suốt một năm nay, đang được nằm trong bàn tay khép lại của nhà nước. Hàng biểu ngữ giăng mắc khắp nơi

- **Tất cả cho sản xuất!**
- **Tất cả để xây dựng chủ nghĩa xã hội!**
- **Đảng lãnh đạo, chính quyền quản lý và nhân dân làm chủ...**

Quản lý có nghĩa là giữ gìn, một đồng chí đã giải thích như vậy. Có ai tin được điều đó không, tất cả những hoa màu này tôi đã nhìn thấy trên kinh tế mới, do chính bàn tay lao động của những người dân đang sống khổ sở ở đó trồng nên. Nhưng điều chua chát là họ không bao giờ được hưởng trọn vẹn những sản phẩm tốt tươi này. Đó là một sự thật. Mọi thứ thu hoạch được, đã có nhà nước “quản lý”, tức là giữ dùm. Cùng lắm là họ sẽ được tiếng có đạt chỉ tiêu, có tăng năng suất. Biểu dương một vài cá nhân hay tập thể đã tỏ ra xuất sắc trong thành tích thi đua lao động. Rồi thì vẫn tay cuốc tay cày, vẫn ăn khoai sắn thay cơm gạo, vẫn đói kém khổ sở và túng thiếu mọi thứ nhu cầu cần thiết trong đời sống người dân trên vùng kinh tế mới. Chế độ mang danh nghĩa “đấu tranh cho giai cấp lao động nghèo khổ”, nhưng thật ra chính những giai cấp đó bị bóc lột nhiều nhất. Họ bị lợi dụng để đưa ra “mặt trận lao động” như những công cụ phục vụ cho chế độ, cho chủ nghĩa riêng tư của một thiểu số người lãnh đạo. Bằng những chiêu bài mị dân sáng bóng, trò tiểu xảo mà ai cũng có thể đoán biết được.

Theo chân đoàn đại biểu các phường, nghe một đồng chí thuyết minh về sơ đồ xây dựng kinh tế mới đang sắp sửa tiến hành. Chỗ này là trường học, chỗ này là bệnh xá, chỗ này là trụ sở Ủy Ban Hành Chánh xã, chỗ này là chợ và khu giả trí tập thể. Đây là phần đất sản xuất tập thể. Đây là phần đất thổ cư của mỗi hộ gia đình để Công an tác hoa màu phụ. Và đây là nghĩa địa, một khoảng đất nhỏ xíu ở góc sơ đồ đã khiến tôi suy tởm miệng “Ủa! Sao ít vậy?” nhưng kịp dằn lại cái óc khô hài nhiều khi không đúng chỗ của mình. Quả thật, nhà nước chu đáo vô cùng!! Đúng là một vùng kinh tế mới kiểu mẫu chỉ có trên sơ đồ, trên những cửa miệng ba hoa bóng bẩy của tụi tuyên truyền

Kế đó là đến phần chiếu phim. Những hình ảnh “sinh động khí thế” của một vài gia đình. Bà Năm, Bà Tám điển hình, đã tự động giờ những căn nhà ổ chuột của mình ở thành phố để hồ hởi phấn khởi đi xây dựng vùng kinh tế mới. Những nụ cười toe toét đứng quanh mái tranh, bên cạnh các luống khoai xanh um, chạy dài, cái bắt tay thân mật của đồng chí trưởng ban kinh tế mới Quận lên thăm viếng đồng bào. Hình ảnh các cán bộ đang hi hục khiêng đồ đạc từ trên xe tải xuống, phụ giúp đồng bào, tôi bắt gặp hình ảnh cô bạn đồng nghiệp đang xách chiếc ghế mây xộc xệch nhìn về phía khán giả cười thật tươi, và tôi cũng thấy cái mặt mình đang cúi xuống cho một gia đình hai ổ bánh mì mang theo để ăn trong chuyến đưa dân. Bộ bà ba đen không thể biến tôi thành một cán bộ cốt cán của nhà nước và hành động của tôi trên khung vải không phải là một nghĩa cử cao đẹp của chính quyền đối với nhân dân. Trong vấn đề tuyên truyền để gây ưu thế cho cách mạng, người ta đã không bỏ sót một chi tiết nhỏ nhoi nào để khai thác nó thành một lợi điểm cho chế độ, cho chính sách. Tôi không ngờ hành động vô tình của mình, xuất phát từ mặc cảm tội lỗi của mình đối với đồng bào, lại trở thành một đề tài tuyên truyền của nhà nước và càng thấy mình “ăn ảnh” trên khung vải bao nhiêu, tôi lại càng xấu hổ bấy nhiêu. Buồn thay!!!

Ngoài số đại biểu, quan khách đến tham dự, phòng triển lãm chỉ lựa thưa vài đồng bào tò mò vào xem kinh tế mới ra làm sao. Một chị cán bộ dẫn hai ba bà có lẽ là đối tượng vận động đến bàn trưng bày sản phẩm hoa màu kinh tế mới chỉ trở

- Mấy bác thấy không? Đất trên kinh tế mới tốt lắm mới trồng được mấy thứ cây như vậy, tha hồ mà ăn. Chứ đâu như ở Sài gòn, mỗi chút mỗi mua, đắt đỏ.

Một bà lão vụt nói:

- Thiệt sao cô? Tui nghe nói làm bao nhiêu phải bán hết bấy nhiêu cho chính phủ mà! Bán hết rồi lấy gì mà ăn?

- Đâu có bác. Chừng nào mình ăn không hết mới bán chứ, chẳng hạn như đậu phộng, đậu xanh. Hồng lẽ bác ăn hết mấy chục, mấy trăm kí sao? Thì phải bán bớt...

Một bác khác cúi xuống vốc nắm đậu, nói trống:

- Bán cho nhà nước rẻ rẻ thì cũng như cho không.

Tôi đứng nghe mà cười thầm, nhớ tới buổi họp dân tối hôm qua, khi mời đồng bào đi xem triển lãm về kinh tế mới một người đã nói với tôi:

- Khỏi xem cũng biết hết rồi cô ơi! Dân bây giờ họ sáng mắt, sáng dạ lắm. Nghe nói là biết liền hà!
- Vâng. Tôi cũng mong mọi người hiểu rõ như vậy.

Một chế độ my dân và bóc lột trong cái gọi là “Nhà Nước Cộng Sản” mà ai bây giờ cũng biết

Ngày... tháng...

Quận vừa ra chỉ tiêu thi đua tới cuối tháng phải vận động cho được 80 hộ dân đi kinh tế mới, con số tưởng dễ dàng như đếm hay sao ấy! Mặt ông Phó Ban của tôi chảy dài rầu rĩ.

- Làm sao bây giờ hả cháu?

Tôi cười trừ:

- Có lẽ phải tính cả gia đình bà Chủ Tịch, ông Bí Thư Chi Bộ, ông Ủy Viên Thư Ký, bà Kinh Tài, gia đình mấy cô cậu bên Công Đoàn Phụ Nữ.. thì may ra mới đủ chỉ tiêu đã định.
- Đừng giỡn cháu! Họ đâu phải là đối tượng để mình đưa đi kinh tế mới.
- Thảo nào mà đồng bào chẳng phân bì sao được, họ nói không thấy ai trong nhà nước tình nguyện đưa cả gia đình đi kinh tế mới, sao cứ bắt họ đi, chú nghĩ sao?

Ông Phó Ban bèn chống cằm lặng thinh, sự thật đã không thể chối cãi được, chính ông Chi Bộ hôm qua trong buổi họp kiểm điểm cũng phải thú nhận:

- Chúng ta ngồi đây, chưa chắc ai cũng hăng hái đi kinh tế mới, bởi vì chúng ta đã quen hưởng thụ (!). Nên việc vận động đồng bào đi kinh tế mới, chắc chắn phải gặp nhiều trở ngại khó khăn, nhưng, dứt khoát họ vẫn phải đi kinh tế mới. Vì đời sống họ ở trong thành phố bấp bênh, tạm bợ.

Tôi ngồi nghe, vừa buồn mà vừa buồn cười. Bác dạy “Khó khăn nào cũng phải vượt qua”, nên **các ông các bà cô mà vượt qua bằng mọi cách kể cả biện pháp hành chính và quân sự, để đẩy cho được từ một triệu rưỡi đến 2 triệu dân dời khỏi thành phố trong cuối năm nay**, một cuộc vận động cách mạng lớn mà, các đồng chí nhiệt liệt tán thành chủ trương của đảng chứ?”. Gã thanh niên đề nghị phát động liên tiếp nhiều đợt thanh niên xung phong, chị phụ nữ hứa sẽ vận động các chị em phụ nữ đăng ký vào tổ hợp trên kinh tế mới, **ông công đoàn tuyên bố sẽ không giải quyết những đơn xin mở tổ hợp, cơ xưởng của số người có ý muốn nân ná, viện cớ ở lại thành phố, phía công an sẽ dứt khoát không chịu chứng nhận lý lịch để bỏ túc hồ sơ xin việc làm và gia hạn thêm thời gian cho những người tạm trú quá lâu, bà thư ký thì chiếu theo văn thư mới nhất của Sở Nhà Đất thành phố, sẽ không ký giấy chấp thuận cho mua bán nhà, nếu đăng bán không chịu hồi hương hoặc đi kinh tế mới.**

Một lô biện pháp hành chính được nêu ra, để chấp hành cho được cái chỉ thị hàng đầu của Đảng “Tất cả cho sản xuất” mà dân là công cụ chính yếu nhất để họ thực hiện âm mưu này

Ngày... tháng...

Tôi khó chịu khi nhận một hàng danh sách do tên Bí Thư Chi Đoàn đưa qua với lời dặn dò:

- Chị hãy cố gắng bằng mọi cách để bắt buộc họ phải chấp nhận một trong hai điều: hoặc là chính họ phải đi thanh niên xung phong, hoặc là cả gia đình họ phải hồi hương, hay đi kinh tế mới, nếu phần chị xong, thì số người còn lại không chịu cam kết, chị lập lại một danh sách gởi qua tôi. Tôi sẽ cho giấy triệu tập đến tận nhà họ.

Tôi nhìn cặp kiếng cận xạ đến mũi của tên nhãi mà phát ứa gan, đảng nào thì cũng thế, thà cứ bảo cha nó là cường bức lao động đi còn hơn dùng hoài cái điệp ngữ kịch cớm “thi hành nghĩa vụ lao động”.

- Chúng tôi xin trân trọng báo tin cho anh... đã đến tuổi thi hành nghĩa vụ lao động. Vậy mời anh đúng ngày... giờ... đến đăng ký đợt Thanh Niên Xung Phong... xuất quân vào ngày... Đề nghị anh chấp hành tốt đợt xuất quân trên...

Tôi hậm hực muốn xé bỏ những tờ thông báo đáng ghét đó, cả một tương lai tuổi trẻ đều nằm gọn trong hàng chữ cay nghiệt của chế độ.

- Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên!-

Bằng tay ta làm nên tất cả! Với sức người sỏi đá cũng thành cơm!

- Người thanh niên phải có lý tưởng cộng sản! phải dâng tuổi trẻ, dâng nhiệt tình cách mạng cho lý tưởng, cho lá cờ vẻ vang của Đảng, của Đoàn!

- Phải làm cây tùng cây bách xanh tươi cho thể hệ, xứng đáng là thanh niên trong thế hệ Hồ Chí Minh quang vinh!
- Mình vì mọi người thì mọi người sẽ vì mình...
- Hăng hái thi hành nghĩa vụ quân sự, nghĩa vụ lao động, chứng tỏ mình là thanh niên sớm ý thức được vai trò rường cột của nước nhà, biết yêu chủ nghĩa xã hội, yêu quê hương, yêu tổ quốc... Các em thiếu nhi có 5 điều Bác Hồ dạy ; các anh chị thanh niên có 3 xung phong, có 4 sẵn sàng...

Nói riết rồi như con két lập đi lập lại những lời vô nghĩa bấy nhiêu bài học đã thuộc nằm lòng, tôi sẽ chỉ việc tuôn ra như một cái máy hát. Công việc tưởng như dễ dàng nhưng thật khó biết bao, những nạn nhân đang ngồi sắp hàng chờ đợi. Những gương mặt trẻ thần thờ đang bị nhồi nhét mớ lý tưởng buồn nôn - Sống chiến đấu, lao động và học tập theo gương Bác Hồ vĩ đại - lợi dụng tuổi trẻ để làm những nấc thang xây dựng cái chủ nghĩa Cộng sản đầy tham vọng, súc sinh và phi lý...

Im lặng để chấp nhận việc người ta đẩy dần tuổi trẻ của tôi, của bạn bè tôi vào cái lò sát sinh quái gở của Cộng Sản đã là một cái tội lớn .Tôi ghen cứng trong cái vai trò của mình.

Ngày... tháng...

"... Trên bước đường đi tìm sự thật, anh vừa sống qua những ngày trên vùng đất kinh tế mới của em. Mùa mưa vừa về anh đã thấy gì trên một vùng đất phì nhiêu của đất nước, mà tất cả mọi người đều hi vọng sẽ một ngày nào đó trở thành một nguồn sống, một sinh lực mới, thật mạnh mẽ để đưa mọi người, mọi gia đình và cả một quốc gia vươn lên sau bao nhiêu năm chiến tranh.

Anh đã thấy sức sống vươn lên từng đợt cây ngọn cỏ. Những luống khoai mì, khoai lang. Những cánh đồng đậu xanh, đậu phộng. Tất cả đều xanh mướt, báo hiệu cho một mùa gặt đầy kết quả. Và kể đó, trên khía cạnh con người đã đổ mồ hôi và tài sản của mình trên những mảnh đất này thì lại là hình ảnh của những nét ưu tư, thất vọng và chán chường. Em thử tưởng tượng, có những nét chấm phá nào linh động, mĩa mai hơn hình ảnh của từng dãy nhà xiêu vẹo, tróc nóc, bỏ hoang trên cánh đồng hoa màu thật tươi tốt.

Mầm sống của thiên nhiên đã vươn lên từ đó, nhưng con người đã lần lượt dứt áo ra đi, bỏ lại tất cả mồ hôi và nước mắt của họ, để trở về sống chui rúc trong những khu ổ chuột hay những vỉa hè của thành phố. Từ những người thợ, những người nông dân, họ trở thành những hành khất. Không có ai đuổi họ đi hết, nhưng họ vẫn đi mà không tiếc sức lao động của mình! Tại sao họ lại bỏ miền đất hứa? Có phải họ đi tìm thiên đường chăng?

Trong khi đó thì cũng có một số gia đình ở lại. Họ đã tử thủ trên miền đất hứa đó và hình ảnh tiêu biểu để anh có thể nhận dạng ra họ là một người đàn bà mặc cái quần đen mốc, chiếc áo cánh vá vúi tả tơi, đang bồng cũi để bán cho khách qua đường. Con người, khi đến tột cùng của khổ đau hay hạnh phúc, đều có óc khôi hài rất tế nhị, anh ghé lại mua cũi (rất rẻ, chở về đến cầu Sông Bé, anh bị Công an tịch thu với lý do thật buồn cười, phải có biện pháp như thế, để họ - những người dân kinh tế mới - phải chịu lao động sản xuất, họ tin như vậy à. Hỏi thăm về đời sống về kết quả thu hoạch của vùng kinh tế mới, nhất là khi anh khen mùa màng có vẻ tươi tốt, thì chị mỉm cười, đượm vẻ mĩa mai:

- Lần này là lần thứ ba rồi đấy cậu. Ở đây khỏe lắm khỏi ăn độn như dân thành phố, chỉ ăn rất một thứ khoai mì thôi à! Lâu lâu bữa nào vui thì ăn độn một bữa, như đám giỗ chẳng hạn. Cậu hỏi kết quả thu hoạch của tôi hả? (Chị chỉ đứa bé gái khoảng 6 tháng, ốm èo uột đang nằm trên tấm đệm rách). Đó! Kết quả đó!!

Tại sao trong khi có những người bỏ đi thì vẫn có những người ở lại? Họ ra đi để tìm cái gì? Họ ở lại để làm gì? Hy vọng của họ ở đâu? Hình ảnh sau cùng đã làm cho anh bất nhẫn phần uất nhất, là hình ảnh của những người Thanh Niên Xung Phong. Trong một buổi sáng thật sớm, thật lạnh khi thức dậy từ trên xe bước xuống, anh thấy họ ngồi dọc theo hàng hiên của dãy nhà tranh, trong đám đông mình không thể nào nhận diện được một sắc thái cá biệt nào, nhưng **hình ảnh chung của họ không phải là một đoàn thể thanh niên khỏe mạnh rường cột của nước nhà, mà lại là hình ảnh của sự tiêu tụy chán chường và bệnh hoạn**, đồng phục của họ là bộ đồ xanh rách nhuộm đất đỏ, nón tai bèo lụp xụp bên tai. **Cái nhìn của họ không còn là cái nhìn trong sáng đầy tin tưởng ngạo mạn của tuổi trẻ, mà lại là những ánh mắt lác lõng, ngây dại.** Sắc da của họ không phải là màu hung xạm nắng phong sương mà là một màu bệt vàng với vành môi tái mét của sốt rét rừng. Họ lên đường thật mệt mỏi, kẻ riu người cuốc tiến quân vào rừng để đốn lò-ô, chặt tre, khẩn đất

xây dựng lại quê hương?! Cuộc tiến quân của họ thật lặng lẽ, hy sinh của họ thật vô bờ. Anh theo họ vào khu vực khai thác. Anh thấy họ không còn là những con người nữa, giữa hình ảnh của các cán bộ điều hành, phi phà điều thuốc trên môi, tay cầm gậy tre chỉ trở chửi thề, **họ chỉ là hình ảnh của những tên nô lệ, mình trần đầy ghê thộ, đang làm việc theo lệnh của các cai ngục.**

Cũng trong dịp đó, anh có làm quen với một cô bé tên Yên, mới vào thanh niên xung phong được một tháng, làm toán cứu thương. Cô bé có óc lãng mạn, thích thú với cuộc sống giữa thiên nhiên, nhưng đồng thời lại có những nhận xét rất chua cay về lý tưởng, cô bé đã ý thức được mang máng về sự lợi dụng các danh từ, anh với cô bé đã nói chuyện cả một buổi sáng trên công trường, trước cặp mắt soi mói của mấy tên cán bộ. Rồi dần dần có một hai cậu mon men lại gần, hết gọi anh bằng “ông thầy”, lại gọi là “đại ca”, để cuối cùng xin một điều thuốc! Thật anh xót xa cho họ quá! Mới hôm qua đây, họ là những chàng trai trẻ ngổ ngáo, ngang tàng, hôm nay đã trở nên xác xơ thảm hại...

Tối đến, từ trong những dãy nhà tranh của đoàn thanh niên xung phong, dưới ánh đèn dầu leo lét, vang lên những bản nhạc của Trịnh Công Sơn. Tiếng đàn, giọng hát hòa lẫn tiếng mưa lâm râm của núi rừng. Thật không có gì tả đúng tình cảm của anh lúc đó, anh muốn sống chung với họ, chia xẻ những khổ nhục với họ và đồng thời, anh giận họ, bực tức sự khổ nhục mà họ đang chịu đựng. Suốt đêm anh không ngủ, đót biết bao nhiêu điều thuốc trần trọc, rồi những người thanh niên xung phong còn phải chịu đựng bao lâu nữa? Người dân đồn một cây lờ-ô được 10 xu. Người thanh niên xung phong được tiếng “Anh hùng lao động”. Nhiệt tình và lý tưởng cách mạng thật vô giá! Thiên đàng thật gần mà cũng thật xa, chỉ cần nằm xuống là đến. Và còn bao nhiêu cô Yên nữa để đủ số xây dựng thiên đường cộng sản?! Trong lúc đó, anh cũng vừa đọc được một bài trên báo Tin Sáng nói về kinh tế mới, báo ngày thứ bảy hay chúa nhật gì đó. Thật là hai hình ảnh đối chọi, mâu thuẫn nhau. Một, anh là thằng nói dóc, nếu không, thì thằng nói dóc chính là tên “kỳ giảo” trên báo Tin Sáng.

Ngày... tháng...

Tí Cờ ạ, Sao tớ mệt mỏi và lười biếng lạ lùng. Sự chờ đợi làm tớ chán nản. Những ngày còn lại ở đây để chờ đợi một đổi thay, chôn chân trong thành phố tẻ nhạt này, mỗi sáng đi làm băng ngang khu chợ ồn ào, hít ngập hai lá phổi những bụi bẩn từ bồn rác trong chợ bốc lên giữa tiếng động cơ ầm ĩ của xe vệ sinh, vào phường gặp mặt ông trưởng ban đồ gay, nồng rượu khai vị trong ngày. Mặt ông phó ban chảy dài chống cằm rầu rĩ, vì tới kỳ báo cáo mà không một ma nào đăng ký đi hỏi hương hoặc kinh tế mới. Trời ơi! Tí Cờ thử tưởng tượng ra khung cảnh đều đặn mà ngày nào tớ cũng phải chịu đựng, chán phèo! Tớ thèm thay đổi không khí, thay đổi nghề nghiệp, đời sống, vì nếu tình trạng này kéo dài lâu quá tớ e mình sẽ phát điên mất. Nhớ Sóc Trăng mà không về được, Sài Gòn có ai đâu. Nhỏ Minh chán học, cúp cua hoài và đòi đi Thanh Niên Xung Phong để cho sáng mắt ông già cách mạng của nhỏ, tên Hương thì lu bù chuyện áo cơm, nhà cửa, Kiệt cũng bận học thi, tớ chẳng có chỗ nào đi rong cuối tuần. Và lại, tớ cũng đang bị ông bố giới nghiêm trầm trọng, lý do là đã nghỉ làm ba ngày liên tiếp không báo cáo với thủ trưởng, để theo anh Bảy và bạn bè lên Long Khánh đi săn (?), xe lửa đổ lại sân ga lúc nửa khuya giữa rừng núi âm u, cả bọn đạp xe cộc cạch ra tới đường nhựa để về rẫy. Sáng hôm sau, anh bạn thổ địa trong làng dẫn lên núi thăm mấy chiến khu cũ của cách mạng, mệt ơ là mệt, nhưng cũng khuây khỏa được phần nào nỗi buồn chất chứa bấy lâu.

Suối reo róc rách và lòng tớ hết muốn quay trở về thành phố. Thèm cả bọn mình đều có mặt ở đây, quay con nai vàng ngậy mỡ trong ánh lửa bập bùng, tưởng mình vừa trở lại thời đại nào hoang sơ, như chàng Robinson với râu tóc bờm xờm của anh hippie cũ. Đi xa, thấy mình sống thật với mình hơn, Ngọc Ánh của thưở nào mơ mộng chuyện hoang đường “Aladin với cây đèn thần” cổ tích, giữa núi giữa rừng mông mênh, thấy mình nhỏ nhoi nhưng thật ngang tàng. Thời đại nào, tớ cũng ghét làm kẻ bon chen. Tại sao ta phải lao đầu vào cuộc sống hi hục, khổ sở ở thành phố ồn ào, mà không nghĩ là nên lên núi vào rừng, yên tĩnh bát ngát như thế này cho thoải mái, đất đó suối đó sao không được tự do phá rừng làm rẫy và muốn sống ra sao thì ra theo ý mình muốn? Sao lại cứ phải để cho nhà nước lãnh đạo quản lý?

Kinh tế Mới của tớ cũng vào rừng, cũng làm rẫy nhưng có điều nó tù túng khó chịu quá khi bị áp đặt cưỡng bức những điều người ta không muốn, dân chúng thì phát điên với hàng mớ danh từ nổ như pháo- Thi đua lập thành tích dâng Đảng! dâng Bác!- Đạt chỉ tiêu! Tăng năng suất! Hội thảo. Kiểm điểm. Chấm công... Cơm gạo mỗi ngày một giảm bớt., cuộc sống ở đâu cũng chật vật khó khăn làm mệt không được nghỉ, mặc dù có câu cửa miệng “làm theo năng lực, hưởng theo nhu cầu”. Nhu cầu gì cân gạo ký đường cũng tính theo tem phiếu.

Xạo ke, dóc tổ!! Lao động chưa thấy vinh quang mà đã thấy người càng gầy nhom bệnh tật do lao lực quá sức... Mỗi lần đi họp cháu ngoan bác Hồ, nghe mấy tên đoàn viên ba hoa với đàn em nhỏ rằng **Đất nước ta giàu đẹp, nhân dân ta anh hùng, đã có quá trình cách mạng lâu đời, chống đế quốc xâm lược, chống thực dân phong kiến. Thế giới có Marx-Lenin và Việt Nam ta có Hồ Chí Minh vĩ đại, có Đảng Cộng Sản quang vinh, có lá cờ đỏ búa chiến búa thắng...** và có trăm thứ v.v...Mấy đứa nhỏ ngồi nghe cười khúc khích, không phải tui nó hiểu những danh từ đao to búa lớn kia mà thấy anh Đoàn múa tay chân như con khỉ. Cứ nói hoài giọng điệu củ rích "**đất nước còn nghèo, đang ở thời kỳ xây dựng chủ nghĩa xã hội, giai đoạn khôi phục kinh tế do hậu quả chiến tranh xâm lược của đế quốc để lại. Cố gắng khắc phục mọi gian khổ, khó khăn, để chừng bày tám cái kế hoạch ngũ niên nữa thì lo gì mà chẳng bằng các nước xã hội chủ nghĩa anh em tiên tiến trên thế giới?**"

Ừ, hãy đợi đấy, không có gì chán bằng phải ngồi im nghe người ta nói dóc, my dân bằng những lời hoa mỹ, khôi hài nhất là họ cứ tưởng người dân luôn tin vào những điều giả trá bịp bợm đó. Coi chừng! sự chịu đựng đến lúc nào đó sẽ vỡ òa phần nộ. Nhưng dù có thế nào thì tớ cũng muốn nói với đảng ấy một điều, chúng ta là những người tuổi trẻ mà tuổi trẻ thì có lý tưởng có nhiệt tình, hãy đặt lý tưởng nhiệt tình đó vào một mục đích CÓ THẬT, cái gì CÓ THẬT thì chúng ta đeo đuổi hăng say để xây đắp, vun bồi. Thiên đường không phải là điều có thật và thiên đường Xã hội chủ nghĩa mà Cộng Sản thường rêu rao bằng mớ lý thuyết mơ hồ giả trá như những điều chúng ta đọc được ở trong sách vở, từ chương của giảng đường cách mạng thì lại càng không có thật, bộ mặt xã hội hiện nay là một minh chứng hùng hồn nhất mà ai cũng thấy, hể nói tới Đảng là người ta nghĩ ngay đến sự tham lam độc tài của chính quyền và sự bần cùng hoá của nhân dân Việt Nam dưới chế độ Cộng Sản.

Trò chơi đã bắt đầu và tớ đang nhập cuộc.

Còn đảng ấy thì sao?

Hết

Mục lục

Ngược Dòng
Ngày tháng buồn hiu
Chặng đường đã qua
Cát bụi
Ông già Noel là Mẹ
Nỗi xót xa riêng
Cảm ơn
Phụ bản cuốn "Nhật Ký Mục Tím"

Vẽ bìa : Trường Ân
Tranh và hình phụ bản: Lê Phổ - Nguyễn Tư - Soan Phi
Sửa bản in: Thanh Huyền
Đọc lại bản thảo: S. Nguyễn

Lời cuối

Xin chân thành cảm ơn các Thầy và các anh chị đã giúp hoàn thành cuốn sách này, sự sai sót chắc không tránh khỏi khi nó được in ra, mong mọi người thông cảm và góp ý.

Mọi liên lạc xin gửi cho

Ngọc Ánh

email : nhatoingocanh@yahoo.com